Meslek Örgütü ve Etik

Dr.İskender Sayek
Emekli Öğretim Üyesi
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ KANUNU Kanun No.: 6023 (Resmi Gazete: 31.01.1953 / 8323)

- **Madde 1-**(Değişik: 07.06.1985 - 3224 s. Y. m.48) Türkiye sınırları içerisinde meslek ve sanatlarını icraya yetkili olup da sanatını serbest olarak yapan veya meslek diplomasından istifade etmek suretiyle resmi veya özel görev yapan tabiplerin katıldığı Türk Tabipleri Birliği; tabipler arasında mesleki deontolojiyi ve dayanışmayı korumak, **(Değişik:Resmi Gazete:02.11.2011 - 28103 (Mükerrer); 663 s.KHK m.58)** ~~tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak~~ ve meslek mensuplarının hak ve yararlarını korumak amacıyla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde mesleki bir kuruluştur.

Madde 4-Birlik, aşağıda yazılı hizmetleri yapmakla mükelleftir:

- a)Halk sağlığına ve hastalara fedakârlık ve feragatle hizmeti ideal bilen meslek geleneklerini muhafaza ve geliştirmeye çalışmak,
- b)Azalarının maddi ve manevi hak ve menfaatlerini korumak ve bunları halkın ve Devletin menfaati ile en iyi bir şekilde denkleştirmeye çalışmak,
- c)Halkın sağlığını korumaya, azalarını muayyen refah seviyesine ulaştıracak gerekli iş sahaları bulmaya, İş Kanunu ile sosyal kanunların ve bunlara bağlı nizamname ve talimatname hükümlerinin tatbikatında meslek ve meslektaşların hak ve menfaatlerini korumaya ve her türlü iş tevziinin âdilâne bir surette düzenlenmesine çalışmak,
- d)Halk sağlığı ve tıp meslekleri ile ilgili meseleler için resmi makamlarla karşılıklı işbirliği yapmak,
- e)Halk sağlığını ve tıp meslekini ilgilendiren işlerde resmi makamlardan yardım sağlamak.

Türk Tabipleri Birliği: Hedefleri

- Hekimlik uygulamalarında profesyonel yaklaşımı yaygınlaştırmak
- Toplum sağlığını ve hasta hizmet niteliğini artırmak
- Hekimlik uygulamalarında yol gösterici olan etik ilkeleri belirlemek

HEKİMLİK MESLEK ETİĞİ KURALLARI

- Yayın Tarihi : 1999
- Son Güncelleme: 12 Ocak 2005

- 7 Bölüm içerir
  - 1. Bölüm: Amaç, Kapsam ve Tanımlar
  - 2. Bölüm: Genel Kural ve İlkeler
  - 3. Bölüm: Hekimler Arası İlişkiler
  - 4. Bölüm: Hekim-Hasta İlişkileri
  - 5. Bölüm: Hekim ve İnsan Hakları
  - 6. Bölüm: Tıbbi Araştırma ve Yayın Etiği
  - 7. Bölüm: Çeşitli Hükümler

- 47 Madde içerir
-

1. Bölüm: Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-Bu kuralların amacı, hekimlerin mesleklerinin gereklerini yerine getirirken uymaları zorunlu olan hekimlik meslek etiği kurallarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2-Türkiye'de hekimlik yapma hakkını kazanmış olup mesleğini uygulayan tüm hekimler bu kurallar kapsamındadır.

Dayanak

Madde 3-Bu kurallar bütünü 6023 sayılı yasanın 59/g maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

2. Bölüm: Genel Kural ve İlkeler

Hekimin Görev ve Ödevleri

Madde 5-Hekimin öncelikli görevi, hastalıkları önlemeye ve bilimsel gerekleri yerine getirerek hastaları iyileştirmeye çalışarak insanın yaşamını ve sağlığını korumaktır. Meslek uygulaması sırasında insan onurunu gözetmesi de, hekimin öncelikli ödevidir. Hekim, bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek için, gelişmeleri yakından izler.

Etik İlkeler

Madde 6-Görevlerini yerine getirirken, hekimin uyması gereken evrensel tıbbi etik ilkeleri yararlılık, zarar vermeme, adalet ve özerklik ilkeleridir.

Hekimin Yansızlığı

Madde 7-Hekim görevlerini her durumda hastaları arasındaki siyasal görüş, sosyal durum, dini inanç, milliyet, etnik köken, ırk, cinsiyet, yaş, toplumsal ve ekonomik durum ve benzeri farklılıkları gözetmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

Vicdani ve Mesleki Kanı

Madde 8-Hekim, mesleğini uygularken vicdani ve mesleki bilimsel kanaatine göre hareket eder.

Sır Saklama Yükümlülüğü

Madde 9-Hekim, hastasından mesleğini uygularken öğrendiği sırları açıklayamaz. Hastanın ölmesi ya da o hekimle ilişkisinin sona ermesi, hekimin bu yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Ticari Amaç ve Reklam Yasağı

Madde 11-Hekim, mesleğini uygularken reklam yapamaz, ticari reklamlara araç olamaz, çalışmalarına ticari bir görünüm veremez; insanları yanıltıcı, paniğe düşürücü, yanlış yönlendirici, meslektaşlar arasında haksız rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamaz. Hekim, yayın araçlarıyla yapacağı duyurularda varsa, Tababet Uzmanlık Tüzüğü'ne göre kabul edilmiş olan uzmanlık alanını, çalışma gün ve saatlerini bildirebilir. Tabela ve benzeri tanıtım araçlarının biçim ve boyutları yerel tabip odası tarafından saptanır.

Meşru ve Yasak Yöntemler

Madde 12-Hekim mesleğini yerine getirirken, bilimsel ve çağdaş tanı ve tedavi yöntemleriyle koruyucu hekimlik ilkelerini göz önünde bulundurur; hastalarının tanı ve tedavisinde bilimsel olmayan yöntemleri uygulayamaz. Hekim, gerekli bilimsel aşamalardan geçip ruhsatlandırılmamış kimyasal, farmakolojik, biyolojik maddeleri ilaç olarak kullanamaz.

- Hekimliğin Kötü Uygulanması (Malpractice)

  Madde 13-Bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeniyle bir hastanın zarar görmesi "hekimliğin kötü uygulaması" anlamına gelir.

  Aracılık Etme ve Aracıdan Yararlanma Yasağı

  Madde 14-Hekim öteki hekimlere veya tetkik-tedavi kuruluşlarına maddi çıkar karşılığı hasta gönderemez. Hekim, hasta sağlamak amacıyla aracı kişilerden yararlanamaz.

  Endüstri ile İlişkilerde Çıkar Sağlama Yasağı

  Madde 15-Hekimler endüstri kuruluşları ile hiçbir çıkar ilişkisi kuramazlar. Bilimsel araştırmalar ve eğitime yönelik ilişkiler ise, şeffaf ve kurumsal olmalıdır. Bu ilişkilerde Türk Tabipleri Birliği'nin hazırladığı "Hekim ve İlaç Tanıtım İlkeleri" geçerlidir.

3. Bölüm:Hekimler Arası İlişkiler

- Meslektaşlar Arasında Saygı

  Madde 16-Hekim, kendi meslektaşları ve insan sağlığı ile uğraşan öteki meslek mensupları ile iyi ilişkiler kurar, meslektaşlarına veya tedavi ekibinin bir başka üyesine karşı küçük düşürücü davranışlarda bulunamaz.

  Mesleki Dayanışma

  Madde 17-Hekim, meslektaşlarını mesleki yönden onur kırıcı ve haksız saldırılara karşı korur.

  Yetkinlik Dışı Faaliyet Yasağı

  Madde 18-Hekim tıbbi görevlerini yerine getirirken, gecikmenin hasta yaşamını tehdit edebileceği zorunlu durumlar dışında özel bilgi, beceri gerektiren bir girişimde bulunamaz.

  Danışım(Konsültasyon) ve Ekip Çalışması

4. Bölüm: Hekim-Hasta İlişkileri

Hasta Haklarına Saygı

Madde 21-Hekim hastasının sağlığı ile ilgili kararlar alırken; bilgilenme hakkı, aydınlatılmış onam hakkı, tedaviyi kabul ya da red hakkı , vb. hasta haklarına saygı göstermek zorundadır.

Hekim Seçme Özgürlüğü

Madde 22-Hasta, mevzuatın belirlediği kurallara, tıbbi uygulamanın özelliklerine ve kurumun koşullarına göre hekimini seçmekte özgürdür.

Muayenesiz Tedavi Yasağı

Madde 23-Hekim, acil vakalar gibi zorunlu durumlar dışında, hastasını bizzat muayene etmeden tedavisine başlayamaz.

Hasta Üzerindeki Etkinin Kullanımı

Madde 24-Hekim hasta üzerindeki etkisini tıbbi amaçlar dışında kullanamaz.

Aydınlatılmış Onam

Madde 26-Hekim hastasını, hastanın sağlık durumu ve konulan tanı, önerilen tedavi yönteminin türü, başarı şansı ve süresi, tedavi yönteminin hastanın sağlığı için taşıdığı riskler, verilen ilaçların kullanılışı ve olası yan etkileri, hastanın önerilen tedaviyi kabul etmemesi durumunda hastalığın yaratacağı sonuçlar, olası tedavi seçenekleri ve riskleri konularında aydınlatır. Yapılacak aydınlatma hastanın kültürel, toplumsal ve ruhsal durumuna özen gösteren bir uygunlukta olmalıdır. Bilgiler hasta tarafından anlaşılabilecek biçimde verilmelidir. Hastanın dışında bilgilendirilecek kişileri, hasta kendisi belirler. Sağlıkla ilgili her türlü girişim, kişinin özgür ve aydınlatılmış onamı ile yapılabilir. Alınan onam, baskı, tehdit, eksik aydınlatma ya da kandırma yoluyla alındıysa geçersizdir.

Acil durumlar ile, hastanın reşit olmaması veya bilincinin kapalı olduğu ya da karar veremeyeceği durumlarda yasal temsilcisinin izni alınır. Hekim temsilcinin izin vermemesinin kötü niyete dayandığını düşünüyor ve bu durum hastanın yaşamını tehdit ediyorsa, durum adli mercilere bildirilerek izin alınmalıdır. Bunun mümkün olmaması durumunda, hekim başka bir meslektaşına danışmaya çalışır ya da yalnızca yaşamı kurtarmaya yönelik girişimlerde bulunur. Acil durumlarda müdahale etmek hekimin takdirindedir. Tedavisi yasalarla zorunlu kılınan hastalıklar toplum sağlığını tehdit ettiği için hasta veya yasal temsilcisinin aydınlatılmış onamı alınmasa da gerekli tedavi yapılır.

Hasta vermiş olduğu aydınlatılmış onamı dilediği zaman geri alabilir.

Tedaviyi Üstlenmeme veya Yarıda Bırakma

Madde 25-Hekim, ancak tıbbi bilgisini gerektiği gibi uygulayamayacağına karar verdiğinde ve hastasının başvurabileceği başka bir hekim bulunduğu durumlarda, hastanın bakımını ve tedavisini üstlenmeyebilir veya tedaviyi yarım bırakabilir. Yukarıdaki koşullarda tedaviyi bırakacak hekim, bu durumu ve hastanın sağlığının tehlikeye düşmeyeceğini hastaya veya yakınlarına anlatır ve onları tıbbi yardımla ilgili başka olanaklar konusunda bilgilendirir. İkinci hekim bulunmadan hekim hastasını bırakamaz. Hekim, tedaviyi üstlenen meslektaşına hasta hakkındaki tüm bilgileri aktarmakla yükümlüdür.

Bilgilendirilmeme Hakkı

Madde 27-Hasta hastalığı konusunda bilgilendirilmek istemediğini belirtmişse, hekimin bilgi vermesi gerekmez. Ailenin haberdar edilmesi hastayla görüş birliğine varılarak yapılmalıdır. Bilinçsiz durumdaki hastalar için, yakınlarının bilgilendirilip bilgilendirilmemesine hekim karar verir.

Terminal Hastalara Yardım

Madde 28-Hekim, terminal dönemdeki hastalara her türlü insani yardımı yapmaya, insan onuruna yaraşır koşulları sağlamaya ve çekilen acıyı olabildiğince azaltmaya çalışır.

Ücret

Madde 29-Hasta ücret konusunda önceden hekimden bilgi alabilir. Hekim, tüm muayene, tetkik, tıbbi ve cerrahi girişimlerde meslek örgütünün belirlediği taban ücretin altında bir ücret alamaz. Hekimin, meslektaşları ile meslektaşlarının eşleri ve bakmakla yükümlü olduklarından muayene ve tedavi için –masraflar dışında- ücret almaması uygundur.

Gereksiz Harcama Yaptırma Yasağı

Madde 30-Hekim, hastasının parasal durumu ne olursa olsun, kesin zorunluluk olmadıkça pahalı ilaçlar ve yöntemler öneremez, hastaya gereksiz harcamalar yaptıramaz ve yararı olmayacağını bildiği bir tedaviyi veremez.

Hastayla İlgili Bilgilerin Hastaya Verilmesi ve Kullanımı

Madde 31-Hasta dosyalarındaki bilgilerin geniş bir özeti ile bilgi ve belgelerin örnekleri, isteği durumunda hastaya verilir. Hekim, yasal zorunluluk olmadıkça, bu bilgileri başkasına veremez. Hekim, hastanın kimlik bilgilerini saklı tutmak koşuluyla, bu bilgileri dosya üzerinden yapacağı araştırmalarda kullanabilir.

Rapor Düzenleme

Madde 32-Hekim, bizzat muayene ve tedavi ettiği hastasına gerekli gördüğünde hastalıkla ilgili rapor verir. Bu raporda tıbbi gerekçelere bağlı olarak istirahat, tedavi şekli, diyet, çalışma koşulları gibi hasta için gerekli geçici ya da kalıcı bilgiler ve hekimin önerileri bulunur.

5. Bölüm:Hekim ve İnsan Hakları

Uluslararası Sözleşmelere Uyma Zorunluluğu

Madde 33-Her hekim, başta İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi olmak üzere tüm insan hakları belgelerine ve hekimlikle ilgili ortak kurallara uymakla yükümlüdür.

İşkenceye Yardım Yasağı

Madde 34-Hekim, tıbbi bilgi ve becerisiyle, işkence ve benzeri uygulamalara katılamaz, yardımcı olamaz, gerçeğe aykırı rapor düzenleyemez. İşkence iddiası olan olgularla karşılaşan hekim, mesleki bilgi ve becerilerini gerçeğin ortaya çıkarılması için kullanır.

Tutuklu ve Hükümlülere Verilecek Tıbbi Yardım

Madde 35-Tutuklu ve hükümlülerin muayenesi de öteki hastalarınki gibi, kişilik haklarına saygılı, hekimlik sanatını uygulamaya elverişli koşullarda yapılır ve onların gizlilik hakları korunur. Hekimin, bu koşulların sağlanması için ilgililerden istekte bulunma hakkı ve sorumluluğu vardır. Muayene sonucu düzenlenecek belge veya raporlarda hekimin adı, soyadı, diploma numarası ve imzası mutlaka bulunur. Belge ve raporun bir örneği kişiye verilir. Belge ve rapor baskı altında yazılmış ise, hekim bu durumu en kısa zamanda meslek örgütüne bildirir.

Tutuklu ve Hükümlülerin Tıbbi Yardımı Reddetmesi

Madde 36-Hekim, muayene ve tedavi olanaklarını bilinçli olarak reddeden tutuklu ve hükümlülere bu davranışlarının sonuçlarının neler olabileceğini açıklar. Zorla muayene ve tedavi yolunu deneyemez, öneremez.

Ölüm Cezasına Etkin Katılım Yasağı

Madde 37-Hekim, hiçbir zaman ölüm cezasının infazında bulunamaz, infaza yardımcı olamaz, ölüm cezası uygulamasında tıbbi hizmet veremez.

Olağanüstü Durumlar ve Savaş

Madde 38-Hekim, olağanüstü durumlar ve savaşta, evrensel nitelikteki tıbbi etik kurallarını yansızlıkla uygular. Hasta ve yaralı sayısının çokluğu nedeniyle, herkese gerekli tıbbi yardımın verilemediği koşullarda, hekim, tedavi olasılığı yüksek olan ağır vakalara öncelik verir.

Cinsel İlişki Muayeneleri

Madde 39-Hekim, savcılıklar ve mahkemeler dışında kalan kişi ve kurumlardan gelen cinsel ilişki muayene istemlerini dikkate alamaz. Hekim ilgilinin veya ilgili reşit değilse, veli veya vasisinin aydınlatılmış onamı olmadıkça cinsel ilişki muayenesi yapamaz.

6. Bölüm: Tıbbi Araştırmalar ve Yayın Etiği

İnsan Üzerinde Araştırma

Madde 40-İnsan üzerinde yapılacak klinik, deneysel ya da epidemiyolojik araştırmalar, gerek ilaç gerek cerrahi yöntem araştırmaları olsun, bilimsel bilgi birikimine katkıda bulunabilmek amacıyla yerel etik kurullardan geçmek koşuluyla yapılır. İnsan üzerinde yapılan tüm araştırmalar, bilimsel ve mesleki yönden yeterli ve yetkin kişiler tarafından yürütülür. Araştırmanın sorumluluğu tümüyle araştırmacıya aittir.

Deneğin Bilgilenmesi ve Aydınlatılmış Onamı

Madde 41-İnsan üzerinde yapılan araştırmalarda her deneğe araştırmanın amacı, yöntemleri, beklenen yarar ve olası yan etkileri hakkında, deneğin anlayabileceği dilde ve biçimde yeterli bilgi verilmesi zorunludur. Deneğe, çalışma başladıktan sonra isterse araştırmaya katılmaktan vazgeçebileceği ve onamını geri alabileceği, ancak bu nedenle daha sonraki tedavisinin ve takibinin aksamayacağı anlatılır. Bilgilendirme sonrasında deneğin konuyu yeterince anlayıp anlamadığı değerlendirilir.

Araştırma hakkında yeterli bilgilendirme sağlandıktan sonra, deneğin yazılı onamı alınır. Bu onam, deneğin özgür iradesine dayanmalıdır.

Reşit ve Mümeyyiz Olmayanların Durumu

Madde 42-Reşit ve/veya mümeyyiz olmayan kişiler yönünden veli veya vasisinin aydınlatılmış onamı gerekir.

Deneğin Korunması

Madde 43-İnsan üzerinde yapılan tıbbi araştırmalarda deneğin yaşamı, bedensel ve zihinsel bütünlüğü ile sağlığı her zaman toplumsal veya bilimsel çıkarların üzerinde tutulur.

Deneğin özel yaşamına saygı gösterilmesi ve kişisel bilgilerin gizliliği sağlanır. Bilimsel araştırma ve yayınlar ile akademik-bilimsel amaçlı sunuşlarda deneğin kimliği gizli tutulur.

Bir tıbbi araştırmada, beklenen katkı ne olursa olsun, denek için ciddi bir tehlike şüphesi doğduğunda araştırma durdurulur.

Araştırmanın giderleri deneğe, yakınlarına ya da sosyal güvenlik kurumuna yansıtılamaz.

Yayın Etiği

Madde 44-Hekim, araştırma verilerini değerlendirirken ve yayına hazırlarken bilimsel gerçekleri yansıtmalıdır. Çalışmaya fiilen katılmamış kişilerin adları o yayında yer alamaz. Kaynak göstermeden ve izin almadan başkalarına ait veriler, olgular ve yazılı eserler kullanılamaz.

7. Bölüm: Çeşitli Hükümler

Hüküm Bulunmayan Durumlar

Madde 45-Bu kurallarda yer almayan durumlarla karşılaşıldığında, hekim, genel etik ilkelere, ulusal düzenlemelere, uluslararası düzeydeki bildirge ve sözleşme hükümlerine uyar.

Disiplin Kovuşturması

Madde 46-Hekimler bu kurallar bütünü hükümlerine aykırı davranışlarda bulunduklarında, 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasası'na göre tabip odaları yönetim kurulları tarafından onur kurullarına sevk edilirler. Hekimlerin disiplin soruşturmasına uğraması, haklarında ayrıca hukuki veya cezai takibat yapılmasına engel değildir.

Yürürlük

Madde 47-Bu kurallar bütünü Türk Tabipleri Birliği Büyük Kongresi'nde kabul edilip, Türk Tabipleri Birliği yayın organlarından birinde yayımlandıktan bir ay sonra yürürlüğe girer ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi ve tabip odaları tarafından yürütülür.

TTB Etik Kurulu

- 19- 21 Kasım 1993, Tıp Etiği Çalışma Grubu, Bolu Toplantısı
- Disiplinler arası bir etik kurul oluşturma fikri

TTB Etik Kurul İç Yönergesi

Etik Kurul'un Oluşturulma Gerekçesi

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nce (TTBMK), Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) amaçlarına katkıda bulunmak üzere ETİK KURUL (TTBEK) oluşturulmuştur.

TTBEK Amaçları

1. Tıp etiğini tıp çevresine tanıtmak

2. Tıp etiği eğitimi: Tıp eğitimi ve STE/SMG'de daha etkin işlenmesini sağlamak

3. TTB (MK)'ya yardımcı olmak

4. Ek olarak, toplumun genel ya da güncel etik konularda aydınlatılması, duyarlık düzeyinin artırılması için çaba harcamak

TTBEK Görüşleri

"Organ ve Doku Alınması, Saklanması, ve Nakli Hakkındaki Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" Hakkında Görüş

"Organ Nakli Merkezleri Yönetmeliği" Hakkında Görüş

Kızlık Zarı ("Himen") İncelemeleriyle İlgili Görüş

Doğacak Bebeğin Cinsiyetinin Seçilmesi Konusundaki Tutum Hakkında Görüş

Kornea Aktarımıyla İlgili Görüş

Avrupa Konseyi'nin Biyoetik Sözleşme Taslağı Hakkında Görüş

Zihinsel Engelli Kadınların Gebeliklerine İlişkin Etik Sorunlar Konusunda Görüş

Klinik Araştırmalarda Hasta Hakları Üzerine Görüş

TTBEK Görüşleri

Psikiyatride Elektrokonvülsif (Elektroşok) Tedavi Uygulamaları Hakkında Görüş

Cinsel Farklılaşma Sorunlarının Etik Açıdan Değerlendirilmesi

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi Hakkında Görüş

Hekim-AIDS İlişkisi Konusundaki Görüş

Sağlığa Yönelik Televizyon Programları ve Hekim-Hasta İlişkileri Hk. Görüş

Medya ve Sağlık

Özel Sigorta Şirketlerinin Hasta Kayıtlarına Ulaşma İstekleri Hk. Görüş

Acil Olaylarda Sağlık Hizmeti Veren Ambulans Hekimleriyle İlgili Görüş

Hasta Hakları Yönetmeliği Taslağı Hakkında Görüş

Konsültasyon Hakkında Görüş

TTBEK Görüşleri

Timus Fragmanları Toplanması Hakkında Görüş

Hekimlerin ve Tanı-Tedavi Kurumlarının Tıbbi Belgelerde Dinsel Nitelikte İbareler Kullanması Hakkında Görüş

Psikiyatrik Sorunu Olan Askerlik Yükümlüleriyle İlgili Protokole İlişkin Görüş

"Tıbbi Yanlış Uygulama (Malpraktis) Kanunu Tasarı Taslağı ve Gerekçeleri "Metnine İlişkin Görüş

Hekimin Hastalığı Durumunda Mesleğini Uygulamasına İlişkin Görüş

Tutuklu Bireyin Muayenesi Hakkında Görüş

TTBEK Görüşleri

Ölüm Orucu ve Hekimlik Hk. Görüş

Tümör aşısı ve uygulaması ile mezankimal kök hücre üretimi ve uygulamasına ilişkin görüş

Yüksek Onur Kurulu disiplin cezalarının kararlarının yayımlanması hakkında görüş

DNA verileri ve Türkiye DNA Veri Bankası Kanunu Tasarısı hakkında görüş

Serebral palsili çocukların büyümelerinin durdurulup durdurulmamasına ilişkin görüş

TTB Etik Bildirgeleri

2008 hazırlanmış ve 2012’de güncellenmiştir

TTB Etik Bildirgeleri

- **Hekimlik ve İnsan Hakları Bildirgesi**
- **Hekimin Toplumsal Sorumlulukları Bildirgesi**
- **Hasta Hakları Bildirgesi**
- **Aydınlatılmış Onam Bildirgesi**
- **Özel Yaşama saygı ve Mesleki Gizliliğin Korunmasına İlişkin Bildirge**
- **Kızlık Zarı Kontrolü ve Onarımında Hekim Tutumu Bildirgesi**
- **Hekim Hakları Bildirgesi**
- **İş Bırakma Eylemi Bildirgesi**
- **Malpraktis Bildirgesi**

- Yaşamın Başlangıcına İlişkin Bildirge
- Yaşamın Sonuna İlişkin Bildirge
- Tıbbi Genetik Veriler Bildirgesi
- Kök Hücre Araştırmaları ve Tedavilerine İlişkin Bildirge
- Organ Aktarımlarına İlişkin Bildirge
- Sağlık Hizmetlerinde ileri teknoloji Kullanımına İlişkin Bildirge
- Araştırma Etiği Bildirgesi
- Yayın Etiği Bildirgesi
- Hekim –Endüstri İlişkisi Bildirgesi
- Çalışan Sağlığı Bildirgesi
- Medya ve Sağlık Bildirgesi

TTB-UDEK Etik Çalışma Grubu

Sağlık politikaları ve Etik

Sağlıkta Dönüşüm - Performans uygulaması,
Aile Hekimliği,
Geri Ödeme sistemi SGK sınırlamaları ,
Mesleki zorunlu sigorta
Hekim Özlük Hakları ve Hekim Sorumluluğu
Hekimlerin iş bırakma eylemi ve hukuki, ahlaki sorumluluk
Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet

Performans ve Etik Çalıştayı: 2010

- Rekabet unsuru bazı farklı sistemlerde geliştirici olabilse de; ancak sağlık gibi yüksek teknolojik ve insani organizasyon gerektiren sistemlerin işbirliğine dayalı ve rekabetin olumsuz etkilerinden uzak yapılandırılması gerektiğini vurgular.
- Sağlık politikalarını belirleyenlerin makro düzeyde tercih ve düzenlemelerinin, mikro düzeyde hekim-hasta ilişkisini birebir etkilediğini; Sağlıkta Dönüşüm Programının bir ayağı olan, "Sağlık Kurumlarında Performans Uygulamaları Sistemi"nin, mesleki değerler ile etik ilke ve kuralların korunmasını zorlayıcı etkileri olduğunu vurgular.
- ..ödeme yöntemine dayalı sağlık hizmeti sunumunun, niteliğe değil niceliğe önem veren yapısının, mesleki değerleri ve evrensel tıp etiği ilkelerini yıpratıcı yönleri olduğunu belirtir.
- Puan arttırıcı ancak gerekli olmayan işlem yapmanın nitelikli sağlık hizmetine erişim açısından hasta hakları ve hekim sorumluluğunu zedeleyici yönüyle, tıp etiğinin öncelikle, hastaya zarar vermeyip, tedavi ederek yararlı olma ilkesi ile çeliştiğine dikkat çeker.

UZMANLIK DERNEKLERİ İÇİN ETİK KILAVUZLAR

AYDINLATILMIŞ ONAM

HASTA HAKLARI

ETİK KURULLAR

HEKİM-ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ

Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulları

Türk Tabipleri Birliği;

...tabipler arasında **meslekî deontolojiyi** ve dayanışmayı **korumak**, tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak, meslek mensuplarının hak ve yararlarını korumak amacıyla kurulmuştur.

Tabip Odası Onur Kurulları

Onur Kurullarının görev ve yetkileri 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nda en genel olarak;

Madde 38- Haysiyet Divanı, odaya girmeyen veya kanunun kendisine tahmil ettiği diğer vecibeleri yerine getirmeyenler hakkında inzibati ceza verir.

cümlesiyle ifade edilmiştir.

Onur Kurulları;

- Hekimler hakkında mevzuata aykırı eylemde bulundukları iddiasıyla Tabip Odası Yönetim Kurulları tarafından yürütülen soruşturmalar sonucunda hazırlanan dosyalar hakkında kovuşturma yaparak karara bağlarlar.

Bu incelemeler sonucunda hekimler hakkında;

- Ceza verilmesine yer olmadığı kararı

  Ya da

- Ceza kararı

  - Uyarma cezası
  - Para cezası
  - Meslekten men cezası (15 günden 6 aya kadar)
  - Oda bölgesinde çalışmaktan men cezası (Bir oda bölgesinde üç defa meslekten men cezası almış olanlar hakkında verilebilir)

Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu

- Tabip Odası Onur Kurulu tarafından verilen kararlara yapılan itirazları inceler.
- Ancak meslekten men cezalarına herhangi bir itiraz olmasa dahi, bu kararlar TTB Yüksek Onur Kurulu tarafından incelenir ve ancak onama kararı ile tamamlanır.

Onur Kurulları;

Diğer mercilerden farklı olarak,

- Olayı,
- Hekimin seçimini,
- Eylemini,

temel mesleki değerleri dikkate alarak tıp etiği açısından çözümler.

- Hekimin eylemini mesleki deontolojiye uygunluk bakımından değerlendirir.

Bu konuda referans metinler;

- Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
- Türk Tabipleri Birliği Kanunu
- Tıbbi Deontoloji Tüzüğü
- TTB Hekimlik Meslek Etiği Kuralları (TTB 47. Büyük Kongresinde kabul edilmiştir)
- Ulusal ve uluslararası etik bildirgeler
- Diğer ilke ve düzenlemeler

Onur Kurullarına yansıyan bazı etik ihlaller

- Meslek uygulamasında hata yapmak (malpraktis)
- Gerekli onamı almaksızın girişimde bulunmak
- Hastanın tedavisinde bilimselliği olmayan yöntemler kullanmak
- Reçete ve diğer belgelerde usulsüzlük yapmak
- Gerçeğe aykırı rapor düzenlemek
- Hasta sırrını açıklamak

- Meslektaşlar arası ilişkilerde etik kurallara aykırı davranmak
- Yayın etiğine aykırı davranmak
- Uzmanı olmadığı konuda uzmanmış gibi faaliyette bulunmak
- Tanıtım kurallarına aykırılık
- …

Yüksek Onur Kurulu'nda 2004-2012 döneminde;

- 1834 dosya incelenmiş
- 166 hekime uyarı cezası
- 610 hekime para cezası
- 310 hekime geçici süreyle meslekten men cezası verilmiştir.

Teşekkür ederim…